

tere Tid siden — anlagde en Chaussee, f. Ex. mellem Roeskilde og Holbæk, saa var det, fordi man ikke vilde være 8 Timer om at kjøre en Vei, som man kunde tilbagelægge i 3 Timer. Af samme Grund vil man, naar hele Forholdet gaaer rigtigt op for Forestillingen, anlægge en Jernbane mellem Roeskilde og Holbæk eller imellem andre lignende Steder, uafhængigt af, om det betaler sig eller ikke, fordi man ikke vil tilbringe 3 Timer med at kjøre en Vei, som man kan tilbagelægge i 3 Quarteer. Denne Betragtning gjælder ikke alene, hvor der er Tale om Personer, men ogsaa, hvor der er Spørgsmaal om Gods og om Omsætning i det Hele. Omsætningen maa fremmes saa meget som muligt. Men netop dette, at Omsætningens Fremme er det Vigtigste ved Jernbanerne, gjør, at man ikke bør stræbe hen til at lade Statens Jernbaner gaae over til et privat Selskab, som er nødt til tage Hensyn, til hvilke Fordele Driften kan bringe det. I andre med vort beslægtede Lande, i Sverrig og Norge, har man ikke angsteligt vaaget over, om et Jernbane-anlæg kunde betale sig. Der har man anlagt og anlægger endnu fremdeles meget store Jernbanenet uden Hensyn dertil, og der er det Staten, der har taget Sagen i sin Haand. En æret Landssthingsmand (W. Petersen) har i forrige Møde foreslaaet at overdrage Jernbanedriften til Communerne; jeg troer imidlertid, at Jernbanerne ere af en saa stor almindelig Interesse, at man ikke kan lade de locale Forhold indvirke for stærkt paa deres Bestyrelse, og jeg troer derfor ikke, at det er en Sag, der bør gaae over til Communerne, men at den bør forblive hos Staten. Det Væsentligste, som jeg har at indvende mod det foreliggende Lovudkast, er saaledes for det Første det, at det gaaer ud paa at overdrage de jydsk-syenske Jernbaners Drift til det sjællandske Jernbaneselskab; men dernæst har jeg ogsaa Meget imod, at det binder Regjeringen til i en Tid af lidt over 14 Aar at lade Banerne drive af dette private Selskab, og at det ifølge § 3 endog paalægger Regjeringen den yderligere Forpligtelse, naar den senere vil opgive dette private Selskab, da tillige at overtage Bestyrelsen af de sjællandske Baner. I alt Fald forekommer

det nævnte Tidrum af lidt over 14 Aar mig at være en meget farlig Bestemmelse. Det er nu vel ganske vist saa, at det, naar man først indseer, at Forholdene ved de jydsk-syenske Baner ere saa uheldige, at der maa skee en Forandring, ikke gaaer an at forlange, at Regjeringen skal benytte sin Ret til at opgive det nuværende Driftselskab og saa udbetale til Actionairerne deri deres Actier med pari, thi det vilde være ganske overordentligt tabbringende. Men jeg kan ikke forestille mig, at det ikke skulde være muligt for Regjeringen at komme til at underhandle med dette Driftselskab paa samme Maade, som det sjællandske Jernbaneselskab nu maa nuderhandle med det, inden det kan faae de jydsk-syenske Jernbaner overdragne til sig. Jeg troer, at Regjeringen maa kunne komme ind paa den samme Vei, som det sjællandske Jernbaneselskab nu maa gaae, og derved blive sat istand til at overtage de nævnte Baner til en billigere Priis, end den vilde komme til at betale for dem, naar den skulde benytte sig af den Opsigelsesret, den har ifølge Contracten af 18de Mars 1861. Jeg skal meget gjerne tiltræde den Roes for Orden og Sparommelighed, som er bleven ydet det sjællandske Jernbaneselskab med Hensyn til dets Bestyrelse af Selskabets Baner, men dog kun i en vis Henseende, nemlig forsaavidt Administrationen angaaer; forsaavidt der derimod iøvrigt er Tale om den Sparommelighed, som har gjort sig gjældende ved de sjællandske Baner, saa veed jeg ikke, hvorvidt man i det Hele kan tiltræde de Principer, der ere blevene fulgte i hele Selskabets Jernbaneanlæg og Drift. Vel har det ærede 7de Medlem for Kjøbenhavn (David) udtalt, at Publicums Interesse i Reglen faldt sammen med Jernbaneselskabets, og dette er ganske sikkert ogsaa Tilfældet i mange Henseender, forsaavidt Jernbaneselskabet forstaaer sin egen og forstaaer Publicums Interesse; men det er ikke altid Tilfældet, at det forstaaer denne, hvilket Selskabet ved mange Leiligheder har viist. Jeg skal nævne et Par Exempler foruden dem, der allerede ere blevene anførte af flere ærede Landssthingsmænd. Jeg skal saaledes nævne Anlægget af Stationerne ved hele den sjællandske Bane; jeg skal endvidere henlede Opmærksomheden paa, at det sjællandske